

Stichting In den Scherminckel
statutair gevestigd te Bergen op Zoom
adres: Pater Dehonlaan 150
4615 DB Bergen op Zoom
tel: 0164-682404
email: scherminckel@home.nl
kvk nr.: 41102992
fiscaal nr. 8087.05.003

BELEIDSPLAN 2018-2021

Missie en doelstelling van de Stichting In den Scherminckel (SIDS) luiden:

Missie

De Stichting In den Scherminckel stelt zich ten doel, in samenwerking met de gemeentelijk archeoloog, de materiële getuigenissen van de ontstaansgeschiedenis en de ontwikkeling van de stad Bergen op Zoom toegankelijk te maken voor een breed publiek. Daarnaast wil de stichting de archeologie als wetenschap bevorderen en is zij verantwoordelijk voor het beheer van haar collectie.

Doelstelling

De SIDS, opgericht op 3 maart 1971, heeft als statutaire doelstelling:

- a. om ten dienste van de gemeenschap en haar ontwikkeling, zonder winstoogmerk, de materiële getuigenissen van de ontstaansgeschiedenis en ontwikkeling van de stad Bergen op Zoom en haar omgeving te conserveren, te beschrijven, te plaatsen in de context van de geschiedenis, teneinde deze toegankelijk te maken voor het publiek ten behoeve van studie, educatie en genoegen;
- b. het bevorderen van de archeologie en haar hulpwetenschappen;
- c. het beheer van de eigen en aan de Stichting toevertrouwde collecties,

Vrijwilligers

De SIDS is een volledige vrijwilligersorganisatie.

Bestuurssamenstelling

Het bestuur bestaat statutair uit tenminste 4 personen.

Thans (1-1-2018) wordt het bestuur gevormd door:

Voorzitter; Stephan Asselbergs

Secretaris: Elvira Adriaansen

Penningmeester: Frans Heezius

Bestuurslid: Bas Schot

De gemeentelijk archeoloog is adviseur van de stichting.

Financiën

De inkomsten van de stichting bestaan hoofdzakelijk uit subsidies en donaties.
Voor sommige activiteiten wordt van de deelnemers een kleine bijdrage gevraagd.

Beloningsbeleid:

De bestuursleden of vrijwilligers ontvangen geen salaris of andere bezoldiging.
In incidentele gevallen ontvangt een bestuurslid of vrijwilliger een vergoeding voor gemaakte reis- of andere onkosten.

Er zijn in de komende beleidsperiode geen wijziging in de inkomstenbronnen noch in het financieel beleid voorzien.

Beleid 2018-2021

Een beleidsplan moet vooruitzien. Voor een goed begrip mogen wel ontwikkelingen uit het recente verleden vermeld worden. In 2015/2016 is immers het speelveld voor de SIDS drastisch gewijzigd. Dit noopt tot heroriëntatie en heroverweging van eerdere plannen en beleidsdoelen. Eerder werden drie beleidsplannen opgesteld, waarvan een kort overzicht:

2003-2007 “Het verleden krijgt de verdiende toekomst”

Een aantal museale doelen werden geformuleerd; doelen om te voldoen aan de status van geregistreerd museum. En doelen gericht op publieksactiviteiten, zoals het organiseren van wisseltonstellingen (actueel en grote thema's), en: verzorgen van educatieve projecten.

2008-2012 “Naar een actueel verleden”.

Hierin werden uiteengezet: Missie en doelstellingen, Collectiebeschrijving en -waarden
Publieksactiviteiten (doelgroepen, activiteiten en werkzaamheden);
Organisatie, en Beleidsvoornemens op de korte en langere termijn.

2012-2016 “In het heden door het verleden samenwerken aan de toekomst”.

Uiteengezet werden: missie en doelstelling, publieksactiviteiten, plannen met betrekking tot de ondersteuning van de gemeentelijke archeoloog, organisatie en een samenvatting van de beleidsvoornemens. Tevens werden collectiebeheer, beleid voor uitleen, vastgesteld.

Een van de ontwikkelingen was de opzegging door de gemeente van de huurovereenkomst van de Gevangenpoort wegens de restauratie daarvan. Na deze restauratie werd de poort onderdeel van het Markiezenhof, waardoor de SIDS geen eigen expositieruimte meer heeft. Tevens werd in verband met de nieuwe opzet van het museum de permanente expositie “Breekbaar Bergen”, die was geplaatst in twee kamers van het Markiezenhof, ontmanteld. Sindsdien is er nog weinig tot geen museale aandacht voor de vijf eeuwen pottenbakkershistorie van Bergen op Zoom.

Wat de nieuwe opzet van het Markiezenhof, het narratief concept (vastgesteld eind 2017), gaat bieden voor museum en andere invulling aldaar, met oog op historie, is nog onduidelijk.

Een andere ontwikkeling is dat het beleid van de gemeente Bergen op Zoom voor subsidies op cultureel gebied is gewijzigd.

Samengevat houden de wijzigingen in dat jaarlijks uitsluitend nog een basissubsidie wordt verstrekt. Daarnaast kunnen subsidies slechts worden aangevraagd op projectbasis van maximaal 30%, met als criteria: "talentvol", "historisch" en "vernieuwend/creatief". Voor SIDS betekent dit een smallere financiële basis en dat geen subsidie in huisvesting in het verschiet ligt.

Werkgebieden

De SIDS kent in hoofdzaak vier werkgebieden, die de hoofdlijnen van het te voeren beleid bepalen:

1. Beheer van de eigen collectie;
2. Opgravingen (het assisteren bij opgravingen en bij verwerking van de resultaten daarvan);
3. Educatie;
4. Publieksactiviteiten;

(Het 5^e werkgebied: Beheer van en expositie in de Gevangenpoort is komen te vervallen).

Deze werkgebieden zijn ontstaan door de werkzaamheden van de SIDS en voldoen aan de doelstellingen in de statuten.

1. COLLECTIE EN BRUIKLEENOVEREENKOMST

Sinds 1988 worden wettelijk (Monumentenwet 1988, thans) Erfgoedwet alle in Bergen op Zoom opgegraven objecten eigendom van de Gemeente Bergen op Zoom.

De collectie van de SIDS groeit dus niet of nauwelijks meer aan, hooguit door schenkingen.

Voor een uitgebreide beschrijving van de collectie en beheersbeleid wordt verwezen naar het beleidsplan 2008-2012 (op aanvraag verkrijgbaar) welke beschrijving en beleid nog steeds gelden.

De collectie is op basis van een in 1986 afgesloten bruikleenovereenkomst tussen de SIDS en de gemeente Bergen op Zoom ondergebracht in het Gemeentelijk Archeologisch Depot op het adres Wassenaarstraat 59 te Bergen op Zoom.

Deze bruikleenovereenkomst kent een stilzwijgende verlenging met perioden van 2 jaar.

De gemeente Bergen op Zoom draagt zorg voor de collectie, wat onder andere inhoudt de kosten voor verwarming, verlichting, schoonmaak, verzekering, bewaking en toezicht op de collectie.

De SIDS heeft een volledig vrij gebruik over haar collectie met betrekking tot gebruik van de voorwerpen in tentoonstellingen, studiedoeleinden en uitlenen.

Depot

Het Archeologisch Depot van de gemeente Bergen op Zoom is ondergebracht in de kelderverdieping en gedeelte van de begane grond van het voormalig politiebureau aan de Wassenaarstraat 59/61 te Bergen op Zoom. Dit depot fungeert als de werkruimte voor de gemeentelijk archeoloog en de SIDS. In deze ruimte vinden ook de wekelijkse bijeenkomsten plaats, waar leden van de stichting vondsten verwerken onder supervisie van de gemeentelijk archeoloog.

Beleidsdoel: het bovenstaande continueren, met de wens daarbij of elders een vaste expositieruimte voor aardewerk(historie) en (stads)archeologie te realiseren.

Middelen:

- overleg met gemeente c.q. andere instanties om hiertoe geraken, waaronder ook de financiële opzet daarvan moet worden begrepen;
- overleg met Het Markiezenhof over opzet en inrichting van hun nieuwe vaste expositie(s) met daarin aandacht voor de Bergse pottenbakkershistorie.

Beleidsdoel: voortzetten en afronden digitaliseren collectie, digitaal toegankelijk stellen voor derden.

Middelen: met vrijwilligers deze taken uitvoeren, met verdere ontwikkeling van de website.

2. OPGRAVINGEN

Beleidsdoel: stimuleren van actieve deelname door vrijwilligers aan opgravingen die plaatsvinden in de gemeente Bergen op Zoom en, zeker indien deze opgravingen plaatsvinden door professionele bedrijven, te bevorderen dat de vrijwilligers van SIDS daaraan medewerking mogen verlenen.

Middelen: het verzorgen van cursussen (bijv. veldkartering, onderzoekstechnieken, vondstdeterminatie, vondstverwerking, etc.) en lezingen voor vrijwilligers (en andere belangstellenden) om hen kennis en vaardigheden te geven en zodoende hun enthousiasme tot actieve deelname te vergroten en kans (i.v.m. skills) op deelname aan opgravingsactiviteiten te vergroten.

3. EDUCATIE

Educatieve activiteiten en projecten

De SIDS werkt, samen met diverse andere organisaties en instellingen, mee aan de volgende educatieve projecten:

- Jeugdmonumentendag
- Cumenu

Daarnaast biedt de SIDS ook zelfstandig activiteiten aan:

- presentatie Pottenkijkers
- rondleiding in het archeologisch depot,
- archeologische stadswandelingen.

Deze vinden plaats op afspraak en tijdens activiteiten zoals Kunsten in de monumenten, Nationale Archeologiedagen, Maand van de Geschiedenis etc.

Overwogen kan worden dat nu een eigen museum is vervallen en niet binnen afzienbare termijn in het verschiet ligt, de focus van SIDS-activiteiten misschien beter gericht worden of overgeheveld naar onder educatie of publieksactiviteiten. Waarbij onder meer gedacht kan worden aan bijv. het streven naar een (bevoorrechte) positie om met groepen/klassen/publiek (gratis) het (nieuwe) museum te betreden) om daar explicatie te geven.

Beleidsdoel:

Het verzorgen van educatieve projecten zal ook de komende jaren veel aandacht krijgen; een aantal projecten wordt zelfs uitgebreid. Naast projecten voor leerlingen voor het basisonderwijs is het voornemen om het aantal projecten voor leerlingen van

het middelbaar onderwijs ter beschikking te stellen. Voorts wordt er naar gestreefd andere groepen (senioren, serviceclubs) te bereiken.

Bij de uitvoering hiervan spelen de vrijwilligers een belangrijke rol.

Middelen:

- het benaderen van doelgroepen en geïnteresseerden voor activiteiten van de stichting,
- het continueren van de voorlichtingsactiviteiten / bevordering archeologie,
- het continueren c.q. uitbreiden van deelname aan educatieve projecten.
- scholing van vrijwilligers voor het geven van de presentaties op scholen etc.,
- uitbouw van het in 2017 uitgevoerde eerste project met klassen 3HAVO/VWO,
- contacten met organisaties (bv. voor senioren) uitbouwen.
- samenwerking en overleg hierover met vrijwilligers, ketenpartners (CHO e.d.), het Onderwijsveld e.d..

4. PUBLIEKSACTIVITEITEN

De doelgroepen voor publieksactiviteiten zijn als volgt te omschrijven:

- De bevolking uit de gemeente Bergen op Zoom.
- Jeugd en jongeren.
- Studenten (archeologie).
- Geïnteresseerden (geschiedenis en archeologie).
- Aardewerk liefhebbers c.q. -geïnteresseerden.
- Vrijwilligers.

De SIDS treedt in contact met deze doelgroepen onder meer door:

- Excursies met een archeologisch doel;
- Lezingen;
- Hierboven (sub 3) genoemde educatie-activiteiten;
- Rondleidingen in archeologisch depot en in de binnenstad;
- Nieuwsbrief (met nieuws over activiteiten van de stichting, algemeen archeologisch nieuws, tentoonstellings- en boekenrubriek, enz.);
- Eigen website;
- Deelname aan diverse activiteiten zoals:
  - Jeugdmonumentendag;
  - Romeinenweek;
  - Open Monumentendag (Kunsten in de monumenten);
  - Maand van de geschiedenis;
  - Nationale Archeologiedagen;
  - Bergen op Zicht.

Beleidsdoel: het stimuleren van belangstelling voor de (stads)archeologie.

Middelen: het beleid tot uitvoering van deze publieksactiviteiten zal worden voortgezet.

Naast bovengenoemde activiteiten heeft SIDS in 2017 aangedrongen op het zichtbaar maken en houden van opgravingresultaten zoals bijv. vestingwerken, voor publiek, toeristen, studenten, etc.

Deze wens is ook verwerkt in de vastgestelde gemeentelijke Vestingvisie, waarvoor thans een Uitwerkingsplan wordt opgesteld.

Ook heeft dit initiatief van de SIDS geleid tot de bouw van de archeologiekelder onder de "Hof van Asselbergs" die thans wordt gerealiseerd.

De SIDS is nauw betrokken bij de planopzet voor deze archeologiekelder en zij zal de komende jaren bijdrages leveren aan de verdere ontwikkeling van dit project.

Er zijn nog legio locaties aan te wijzen waar het verleden meer zichtbaar kan worden gemaakt.

Dit beleid tot streven naar "zichtbaar maken en zichtbaar houden" zal worden voortgezet.

Andere doelen

Naast bovenstaande hoofdlijnen zijn er nog doelen zoals:

- het verbeteren van de eigen organisatie,
- verbeteren van toegankelijkheid van de (beschrijving van de) collectie door digitaliseren en fotograferen en via internet raadpleegbaar maken,
- verbeteren van de eigen website,
- voorbereiden van het 50-jarig bestaan in 2021,
- nauwere samenwerking met andere organisaties op plaatselijk, regionaal en landelijk nivo, zoals Cultureel Historisch Overleg, Geschiedkundige Kring, Heemkundekring Halchert, Archeologie Steenberg, Stichting Kasteel van Wouw, Erfgoed Brabant, AWN Zeeland, AWN Nederland., enz.

Uiteraard resulteren de uitwerkingen van alle doelen ook in een kruisbestuivend effect op andere werkgebieden zoals educatie, publieksvoorlichting, etc..